

BJERGVIPSTJERT, *MOTACILLA MELANOPE*, PALLAS, SOM DANSK YNGLEFUGL

AF

KNUD BARFOD

Paa en ornithologisk Udflugt, jeg foretog den 10. Juli 1923, passerede jeg en i Vejleegnen beliggende Vandmølle. Ved at lede mellem Bjælkehovederne paa Sluseapparatet, hvorigennem det overflødige Vand fra Mølledammen løber bort, fandt jeg ikke mindre end 3 Fuglearter ynglende, nemlig Hvid Vipstjert, *Motacilla alba*, med 5 Æg, Gærdesmutte, *Troglodytes parvulus*, med 6 Æg og — Bjergvipstjert, *Motacilla melanope*, med 4 Æg. Straks, da jeg saa sidstnævnte Fugl forlade Stedet, troede jeg at have den gule Vipstjert, *Motacilla flava*, for mig, men denne Fugl bygger jo altid sin Rede paa Jorden, medens den Rede, hvorfra Fuglen fløj bort, var anlagt paa et Bjælkefremspring, ca. 1,8 m over det rindende Vand. For at faa Klarhed over Sagen, stillede jeg mig paa Lur og havde al min Taalmodighed behov, thi først efter en halv Times Forløb vendte Fuglen tilbage med sin Mage; de satte sig paa en Sten ude i Vandet, og det lykkedes mig da at faa konstateret, at den ene af Fuglene havde en meget tydelig sort Strubeplet; i nogle Minutter hoppede Parret rundt og fangede Insekter, hvorefter Hunnen endelig vendte tilbage til Reden, medens Hannen fløj bort. Reden var overordenlig massivt bygget, omtrent paa Størrelse med en Drosselrede, medens selve Redeskaalens Udpolstring mindede om den hvide Vipstjerts Rede.

Ved at forhøre mig hos Mølleren fik jeg at vide, at Fuglene havde bygget der de 6 Aar, han havde boet der, men at de aldrig havde faaet Unger. Grunden hertil, mente han, maatte søges i den Omstændighed, at den rugende Fugl, naar nogen nærmede sig Sluseapparatet, straks forlod Reden og først vendte tilbage $\frac{1}{2}$ til $\frac{3}{4}$ Time efter, og da der førte en Vej hen over Sluseværket, fandt der i Dagens Løb saa mange Forstyrrelser Sted, at Æggene ved de idelige Afkølninger ikke kunde blive udrugede. Han fortalte endvidere, at Fuglene regelmæssigt havde Æg i Be-

gyndelsen af Maj, og at de blev ved med at ruge paa dem en Maanedstid for derefter at bygge ny Rede, lægge Æg og ruge paa Ny. De 4 Æg, som jeg tog med mig, og som der i Følge Møllerens Udsagn havde været ruget paa en 3 Ugers Tid, viste ved Præparationen ikke det fjærneste Spor af Foster, saa jeg hælder nærmest til den Anskuelse, at Fuglene maa have været ufrugtbare.

Et andet Fund af Bjergvipstjerten gjorde jeg, da jeg i Sommeren 1924 opholdt mig paa en større Gaard i Sønderjylland, beliggende ca. 10 km fra Haderslev. Tæt ved Gaarden ligger en Mølle. Medens jeg en Dag gik og studerede Fuglene heromkring, hørte jeg pludselig en Fuglerøst, som jeg syntes at skulle genkende fra Vandmøllen ved Vejle, og jeg blev ogsaa snart klar over, at den hidrørte fra Bjergvipstjerten. Stemmen kom fra Toppen af et Træ, og efter længe at have staaet og stirret derop lykkedes det mig endelig at faa Øje paa Fuglen, en gammel Han med tydelig Strubeplet og — med Føde i Næbbet. Trods grundig Søgen efter Reden og Afluring af Fuglen lykkedes det mig dog først et Par Dage efter at finde Reden. Den var anbragt i et Murhul, hvorfra de elektriske Traade gik ind i Møllen, ca. 5 m oppe. Hullet gik helt igennem Muren og var paa den indvendige Side overdækket med et Brædt. Efter at have løsnet dette, fandt jeg Reden umiddelbart indenfor; den indeholdt 4 omtrent flyvefærdige Unger. Mærkeligt nok iagttog jeg aldrig Hunnen komme med Føde til Ungerne; det var altid Hannen, jeg saa, men det skyldtes sandsynligvis kun en Tilfældighed, thi nogle Dage senere, da Ungerne var udføjne, saa jeg hele Familien flyve rundt paa Aakandebladene og Dyndpletterne i Mølle-dammen. Denne Rede fandtes i de sidste Dage af Juli; Ungerne forlod Reden omkring 1. August, og nogle Dage senere forsvandt de alle.

Da jeg nu 2 Gange har fundet Bjergvipstjerten ynglende her i Landet og begge Gange ganske tilfældigt uden særlig at have eftersøgt den, ligger den Tanke jo ret nær, at Fuglen muligvis yngler adskillige Steder rundt omkring, men i saa Fald er blevet forvekslet med den gule Vipstjert; jeg henstiller derfor til andre Ornithologer at have deres Opmærksomhed henvendt paa Sagen. Jeg tilføjer, at hverken Kjærbølling, Skandinaviens Fugle, eller de Smaapjeser, der skildrer lokale Fuglefaunaer fra Landets forskellige Egne, nævner Fuglen som ynglende her i Danmark.